ZASADY USTALANIA DOCHODU W RODZINIE STUDENTA
ROK AKADEMICKI 2021/2022

Członkowie rodziny studenta

Przy ustalaniu wysokości dochodu na osobę w rodzinie studenta uwzględnia się dochody osiągane przez:

1) studenta;
2) małżonka studenta, a także będące na utrzymaniu studenta lub jego małżonka dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26 roku życia, a jeżeli 26 rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek;
3) rodziców, opiekunów prawnych, opiekunów faktycznych studenta i będące na ich utrzymaniu dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26 roku życia, a jeżeli 26 rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek.

Za opiekuna prawnego rodziny studenta uznaje się osobę, która dla udowodnienia tego faktu może przedłożyć wyrok sądu rodzinnego.

Za opiekuna faktycznego studenta uważa się osobę, która faktycznie opiekuje się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka.

Za opiekuna prawnego rodziny studenta nie uznaje się osoby, która wyrokiem sądu sprawuje kuratelę nad członkiem (członkami) rodziny studenta.

Do składu rodziny studenta nie wlicza się konkubenta studenta, konkubenta członka rodziny studenta, macochy/ojczyma studenta oraz rodzeństwa, dziecka studenta w wieku powyżej 26 lat, nawet jeżeli pozostaje na utrzymaniu rodziców studenta lub studenta, chyba że legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Stan osobowy rodziny studenta ustalany jest na dzień składania wniosku.

W przypadku śmierci członka rodziny studenta przy ustalaniu składu osobowego rodziny nie uwzględnia się osoby nieżyjącej ani dochodów przez nią uzyskiwanych.

W przypadku gdy członek rodziny przebywa w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie ustalając dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, nie uwzględnia się osoby przebywającej w tej instytucji. Instytucją zapewniającą całodobowe utrzymanie jest: dom pomocy społecznej, placówka opiekuńczo-wychowawcza, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, szkoła wojskowa lub inna szkoła, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatne pełne utrzymanie.

W przypadku, gdy członek rodziny studenta zaginął, do wniosku należy dołączyć zaświadczenie właściwej w sprawie jednostki Policji o przyjęciu zgłoszenia jego zaginięcia. Przy ustalaniu składu osobowego rodziny nie uwzględnia się osoby zaginionej ani dochodów przez nią uzyskiwanych.

Samodzielność finansowa studenta

Student może ubiegać się o stypendium socjalne bez wykazywania dochodów osiąganych przez rodziców, w przypadku gdy nie prowadzi wspólnego gospodarstwa domowego z żadnym z rodziców i potwierdził ten fakt w złożonym oświadczeniu oraz spełnia jedną z następujących przesłanek:

a) ukończył 26 rok życia,
b) pozostaje w związku małżeńskim,
c) ma na utrzymaniu dzieci, o których mowa w § 19 ust. 1 pkt. 2,
d) osiągnął pełnoletniość, przebywając w pieczy zastępczej,
e) posiada stałe źródło dochodów i jego przeciętny miesięczny dochód w poprzednim roku podatkowym oraz w roku bieżącym w miesiącach poprzedzających miesiąc złożenia oświadczenia, o którym mowa w pkt. 1, jest wyższy lub równy 1,15 sumy kwot określonych w art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych **(930,35 zł netto).**

Źródłem stałego dochodu studenta może być wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę, renty, alimenty, cyklicznie zawierane umowy cywilnoprawne itp.

Ciężar udowodnienia stałego źródła dochodu spoczywa na studencie.

W sytuacjach innych niż wymienione powyżej student ma obowiązek wykazania dochodów swoich rodziców, chyba że:

1) rodzice studenta nie żyją lub jedno z rodziców nie żyje,
2) ojciec studenta jest nieznany,
3) student ma ustalone na jego rzecz prawo do świadczeń alimentacyjnych od rodziców,
4) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone albo sąd stwierdził wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego,
5) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania studenta i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz studenta.

Dochód z alimentów

Przy ustalaniu prawa do stypendium socjalnego, w dochodzie rodziny studenta uwzględnia się kwoty zasądzonych świadczeń alimentacyjnych oraz świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów na rzecz dziecka, studenta lub innego członka jego rodziny.

W przypadku, gdy członek rodziny ma ustalone prawo do alimentów, ale ich nie otrzymuje lub otrzymuje w wysokości niższej od ustalonej wyrokiem, ugodą sądową lub ugodą przed mediatorem, do dochodu rodziny stanowiącego podstawę ustalenia prawa do stypendium wlicza się alimenty w ustalonej wysokości, chyba że student przedłoży zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W przypadku, gdy członek rodziny ma zobowiązania alimentacyjne na rzecz osób spoza rodziny, od dochodu członka rodziny odejmuje się kwotę zapłaconych alimentów w poprzednim roku kalendarzowym.

Dochód z gospodarstwa rolnego

W przypadku, gdy do ustalenia wysokości dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne przyjmuje się dochód z prowadzenia gospodarstwa rolnego, dochód ten ustala się na podstawie powierzchni użytków rolnych w hektarach przeliczeniowych znajdujących się w posiadaniu rodziny studenta w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, w którym student ubiega się o stypendium i wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego, ogłaszanego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1381 z późn. zm.).

Wysokość przeciętnego dochodu rocznego z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego ogłasza Prezes GUS nie później niż do dnia 23 września każdego roku. Zgodnie z Obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 23 września 2021 r. przeciętny dochód z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego w **2020 roku** wyniósł **3819,00 zł** (jest to dochód roczny).

W przypadku uzyskiwania dochodów z gospodarstwa rolnego oraz dochodów pozarolniczych dochody te sumuje się.

Za gospodarstwo rolne uważa się obszar gruntów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne lub jako grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, o łącznej powierzchni 1 ha lub 1 ha przeliczeniowego, stanowiących własność lub znajdujących się w posiadaniu osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej, w tym, spółki, nieposiadającej osobowości prawnej. Przy mniejszej powierzchni gruntów nie ustala się dochodu z gospodarstwa rolnego.

Zmiana powierzchni gospodarstwa rolnego (np. sprzedaż, zakup, dzierżawa, przekazanie) nie stanowi utraty ani uzyskania dochodu. Jeśli zmiana powierzchni nastąpiła w trakcie roku kalendarzowego poprzedzającego rok akademicki, w którym student ubiega się o stypendium, dochód liczony jest proporcjonalnie do liczby miesięcy posiadania gospodarstwa. Tak wyliczony dochód dzieli się przez 12 miesięcy.

Ustalając dochód rodziny uzyskany z gospodarstwa rolnego, do powierzchni gospodarstwa stanowiącego podstawę wymiaru podatku rolnego wlicza się obszary rolne oddane w dzierżawę, z wyjątkiem:

1) oddanej w dzierżawę, na podstawie umowy dzierżawy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego. Zgodnie z przepisami ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników jest to umowa dzierżawy zawarta w formie pisemnej na okres co najmniej 10 lat, zgłoszona do ewidencji gruntów i budynków, z osobą niebędącą: małżonkiem wydzierżawiającego, jego zstępnym lub pasierbem, małżonkiem zstępnego lub pasierba, osobą pozostającą z wydzierżawiającym we wspólnym gospodarstwie domowym, małżonkiem osoby pozostającej z wydzierżawiającym we wspólnym gospodarstwie domowym; stroną wydzierżawiającą jest rencista rolny lub emeryt rolny.
2) gospodarstwa rolnego wniesionego do użytkowania przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną;
3) gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Ustalając dochód rodziny uzyskany przez dzierżawcę gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę na zasadach, o których mowa powyżej lub wydzierżawionego od Agencji Nieruchomości Rolnych gospodarstwa rolnego, dochód uzyskany z gospodarstwa rolnego pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.

Dochody uzyskane poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej

W przypadku, gdy członek rodziny osiąga dochody poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, dokonuje się ich przeliczenia na podstawie średniego kursu walut, ogłaszanego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego, z ostatniego dnia roboczego roku kalendarzowego, z którego dochód członków rodziny stanowi podstawę ustalenia prawa do stypendium.

W przypadku, gdy członek rodziny uzyska poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej dochód, którego nie osiągał w roku kalendarzowym stanowiącym podstawę ustalenia prawa do stypendium, przeliczenia dochodu dokonuje się na podstawie średniego kursu walut z ostatniego dnia roboczego pełnego miesiąca, w którym uzyskał dochód.

Student zobowiązany jest dostarczyć dokumenty potwierdzające osiągane dochody wraz z ich tłumaczeniem na język polski.

Dochody z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (ryczałt, karta podatkowa)

W przypadku ustalania dochodu z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, w którym student ubiega się o stypendium, przyjmuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie, w drodze obwieszczenia, przez ministra właściwego do spraw rodziny w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie do dnia 1 sierpnia każdego roku.
Wysokości dochodów za rok 2020 zostały opublikowane w Obwieszczeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 lipca 2021 r. w sprawie wysokości dochodu za rok 2020 z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

Utrata lub uzyskanie dochodu

Utrata dochodu oznacza utratę dochodu spowodowaną:

a) uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego,
b) utratą zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych,
c) utratą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
d) utratą zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej, renty socjalnej lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym,
e) wyrejestrowaniem z rejestru pozarolniczej działalności gospodarczej lub zawieszeniem jej wykonywania w rozumieniu art. 16b ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników lub art. 36aa ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,
f) utratą zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
g) utratą zasądzonych świadczeń alimentacyjnych w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do tych świadczeń lub utratą świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do świadczeń alimentacyjnych,
h) utratą świadczenia rodzicielskiego,
i) utratą zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,
j) utratą stypendium doktoranckiego określonego w art. 209 ust. 1 i 7 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

W przypadku utraty dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, w którym student ubiega się o stypendium, ustalając dochód rodziny nie uwzględnia się dochodu utraconego.

Uzyskanie dochodu oznacza uzyskanie dochodu spowodowane:

a) zakończeniem urlopu wychowawczego,
b) uzyskaniem zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych,
c) uzyskaniem zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
d) uzyskaniem zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej, renty socjalnej lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym,
e) rozpoczęciem pozarolniczej działalności gospodarczej lub wznowieniem jej wykonywania po okresie zawieszenia w rozumieniu art. 16b ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników lub art. 36aa ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,
f) uzyskaniem zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
g) uzyskaniem świadczenia rodzicielskiego,
h) uzyskaniem zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,
i) uzyskaniem stypendium doktoranckiego określonego w art. 209 ust. 1 i 7 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, w którym student ubiega się o stypendium, ustalając dochód rodziny, osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód ten był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lud weryfikowane jest prawo do stypendium.

W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny po roku kalendarzowym poprzedzającym rok akademicki, w którym student ubiega się o stypendium, dochód rodziny ustala się na podstawie dochodu członka rodziny powiększonego o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do stypendium.

Zmiana warunków zatrudnienia w ramach tego samego stosunku pracy nie jest traktowana jako utrata i uzyskanie dochodu.

Przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu nie stosuje się do dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i dochodu z tytułu wykreślenia z rejestru lub rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej, jeżeli student lub członek rodziny studenta utracili dochód z tych tytułów i w okresie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, uzyskali dochód u tego samego pracodawcy lub zleceniodawcy, lub zamawiającego dzieło lub ponownie rozpoczęli pozarolniczą działalność gospodarczą.

W przypadku gdy uzyskanie dochodu powoduje utratę prawa do stypendium lub obniżenie jego wysokości, świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w niższej wysokości od miesiąca następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu.

Utrata dodatku solidarnościowego stanowi utratę dochodu w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych i jest uwzględniana przy ustalaniu prawa do stypendium na rok akademicki 2021/2022.

Uzyskanie dodatku solidarnościowego stanowi uzyskanie dochodu w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych i jest uwzględniane przy ustalaniu prawa do stypendium na rok akademicki 2021/2022.

Zgodnie z art. 73 pkt. 24) ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS+CoV+2 obniżenie wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub obniżenie dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz.111) z powodu przeciwdziałania COVID-19, stanowi utratę dochodu w rozumieniu tej ustawy i jest uwzględniane przy ustalaniu prawa do stypendium na rok akademicki 2021/2022.

Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne dla emerytów i rencistów

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 9 stycznia 2020 r. o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów, ustalając prawo do stypendium socjalnego do dochodu rodziny studenta nie wlicza się wypłaconej członkowi rodziny kwoty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego tzw. 13 emerytury/renty. Student zobowiązany jest do dostarczenia decyzji lub zaświadczenia z ZUS lub KRUS o wysokości przyznanego świadczenia netto w poprzednim roku podatkowym.